

Tájékoztató a 2012. évi C. Törvényről Gyermekjóléti Szolgálatok részére

Kerepes Forrás Művelődési Ház

Készítette: Gödöllői Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési
Csoport

2013.10.25.

Az előadás tartalma

1. Bevezető Gondolatok
2. A gyermekkorúak és a bűnözés
3. Az új Btk-ról általánosságban
4. Az új Btk. Rendelkezései különös tekintettel a gyermekekre vonatkozóan
5. Az új Btk. egyéb releváns rendelkezései
6. Válaszok az előre megfogalmazott kérdésekre

Bevezető Gondolatok

Gyermekeink a legsérülékenyebbek, legyen szó közúti közlekedési balesetről, élet- vagy vagyon elleni bűncselekményről, bármilyen rossz szándékú befolyásról, családon belüli erőszakról, vagy csak tapasztalatlanságukból fakadó átgondolatlan döntéseikről.

A tudatos, felelős és helyes magatartás és viselkedési formák kialakításában elsődleges szerepe a szülői pozitív példamutatásnak van, melynek hiánya esetén a negatív hatásokkal szemben még kiszolgáltatottabbá válnak.

A mindenkori társadalomnak igen nagy felelőssége van gyermekeink, fiataljaink nevelésében, melyben kiemelkedő szerepe van a köznevelési és gyermekvédelmi intézményeknek, akár abban az esetben ha a szülő helyes attitűdökkel, akár ennek hiányával bír.

A gyermekkorúak és a bűnözés

Általános tapasztalatok

Leggyakrabban előforduló szabálysértési típusok: lopás, közlekedési szabálysértés, közterületen történő alkoholfogyasztás vétsége, rongálás, garázdaság.

Évről évre **egyre fiatalabb életkorban** követik el az érintettek az első bűncselekményüket. **Egyre több elkövető lány.**

Egyre **agresszívabb elkövetők**, nincs megbánás.

A gyermekkorúak és a bűnözés II.

- A legsúlyosabb esetekben az elkövető **védelembe vételének nincs igazán visszatartó ereje** a további bűncselekmények elkövetésére, melynek végső kimenetele a gyermek **gyermekvédelmi szakellátásban történő ideiglenes hatályú elhelyezése lesz. Magas életkorban már ennek sincs visszatartó hatása!**
- **A bűnelkövetővé válás lehetséges indokaként:**
  - életszemlélet
  - bűnelkövető családtag
  - bűnelkövető barátok
  - büntetés kiszabása sokára történik meg

Az új Btk-ról általánosságban I.

- Az új Btk. az 1878-as Csemegi-kódex, az 1961-es és az 1978-as büntetőkódex után az ország **negyedik büntető törvénykönyve**.
- Az új büntetőjogi kódex hatékony választ ad az elmúlt 30 évben átalakult társadalmi viszonyokra és a bűnözési formákra.
- új Btk. célja, hogy hatékony, egyszerű, korszerű és szigorú szabályokat teremtsen mind a bűncselekmények áldozatai, mind a bűncselekmények elkövetői, mind az igazságszolgáltatás számára.

Az új Btk-ról általánosságban II.

- A büntetés alapelve, hogy igazságos, tetterányos és következetes legyen.
- **Súlyosabb büntetéseket helyez kilátásba** a korábbi törvénykönyvnél, az áldozatok és a becsületes emberek oldalára áll.
- Nagyban hozzájárul a családok anyagi biztonságának fokozásához (jogos védelem)

Az új Btk. Rendelkezései I.

Különös tekintettel a gyermekeket érintőekre

- A büntethetőség alsó korhatára általános szabály szerint nem változik a 14. életév marad.
- Kivételesen súlyos bűncselekmények esetén a büntethetőségi korhatár 14 évről 12 évre csökken. Ilyen bűncselekmények: emberölés, erős felindulásban elkövetett emberölés, testi sértés (életveszélyt vagy halált okozó), rablás, kifosztás. (taxatív felsorolás)

Az új Btk. Rendelkezései II.

Különös tekintettel a gyermekeket érintőekre

- A törvény a büntethetőség alsó korhatárát főszabály szerint az elkövető 14. életévében határozza meg.
- Ennek oka:
  1. Ekkor fejezik be az általános iskolai tanulmányokat
  2. Ekkor érik el azt a testi és szellemi fejlettségi szintet, hogy büntetőjogi felelősségre vonhatóak.

Az új Btk. Rendelkezései III.

Különös tekintettel a gyermekeket érintőekre

Miért szükséges mégis a büntethetőséget módosító korhatár:

1. Felgyorsult biológiai fejlődés („korábban érnek”)
2. Ekkor háttérbe szorul a család, elsődleges szerep a barátoké, kortársaké.
3. Az információs társadalomnak köszönhetően gyorsabban és korábban érik el őket a társadalom veszélyeztető hatásai.
4. Egyre nagyobb mértékben elterjedt ebben az életkorban is az erőszakos érdekérvényesítés
5. Egyfajta speciális prevenció (segítség nélkül nem lesznek képesek a társadalomba integrálódni)

Az új Btk. Rendelkezései IV.

Különös tekintettel a gyermekeket érintőekre

- A korosztály által elkövetett bűncselekmény következményeinek felismeréséhez „szükséges belátás” tartalmilag nem jelent mást, mint a „beszámítási képességet”.
- Ennek eldöntéséhez szakértői vélemények szükségesek.
- Elsősorban a pszichológus szakértő igénybevétele indokolt, de be kell szerezni előzményi adatokat, iskolai véleményeket és környezettanulmányt is.

Az új Btk. Rendelkezései V.

Különös tekintettel a gyermekeket érintőekre

Erősebb lett a gyermekek büntetőjogi védelme:

1. Külön tényállás lett a **gyermekprostitúció kihasználása**.
2. A gyermekek elleni bűncselekmények elkövetőit **el lehet tiltani minden olyan foglalkozástól, amely velük összefüggő** (felügyelete, gondozása, nevelése)
3. A kiskorú **érzelmi fejlődésének veszélyeztetése** is bűncselekmény lett.
4. Emberölésnek minősül az, ha valaki 14. életévét be nem töltött vagy akaratnyilvánításra képtelen személyt öngyilkosságra rábír.
5. A kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények esetén az elévülés úgy változik, hogy a sértettnek a 18. életévének betöltése után is lehetősége és megfelelő ideje van a feljelentés megtételére (5 év)

Az új Btk. Rendelkezései VI.

Különös tekintettel a gyermekeket érintőekre

- Új tényállásként jött létre a **szexuális erőszak**, amely összevonja az erőszakos közöszülés és a szemérem elleni erőszak régi Btk. Szerinti tényállásait.
- Büntethetővé válnak az emberi méltóságot sértő magatartások is.
- Minősített eset lett a **18. életévévet** be nem töltött sértett sérelmére elkövetett szexuális erőszak (ezelőtt ez 12 volt). Megszűnt a magánindítványhoz kötöttség.
- A szexuális erőszak és a megrontás vonatkozásában minősítő körülmény mostantól a **hatalmi vagy befolyási helyzettel való visszaélés**.

Az új Btk. Rendelkezései VII.

Különös tekintettel a gyermekeket érintőekre

- Szigorúbb büntetés vár a visszaesőkre, a hivatalos személyek, a közfeladatot ellátó személyek (**pedagógusok**, mentők, **nevelők**, vagy vallási szertartást hivatásszerűen végzők) elleni erőszakos bűncselekmények elkövetőire.

Az új Btk. Rendelkezései VIII.

Különös tekintettel a gyermekeket érintőekre

Kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények

- A kábítószer fogyasztók továbbra is büntethetők. **Már egyszeri kipróbálás esetén is fogyasztónak minősül az illető!**
- Újdonság, hogy az a kábítószer- fogyasztó, aki a nyomozó hatóságok által folytatott eljárásban érintett **2 éven belül csak egy alkalommal élhet az elterelés lehetőségével.**

- **Mi minősül fogyasztás esetén elégséges bizonyítéknak: BÁRMI**
  1. Bármiféle erre utaló jelzés, bizonyíték okot adhat a gyanúra, amelyet a rendőrség a büntetőeljárás folyamán kivizsgál.
  2. Elég lehet a: furcsa viselkedés, zavart beszéd, szokásostól eltérő járás...stb.
- **Kiskorú vélelmezett drogfogyasztónál milyen eljárás vezet a drogtest elvégzéséhez?**
  1. Itt szintén elég a felmerülő gyanú
  2. 18. éven alattiaknál ilyen esetben felvesszük a kapcsolatot a gyámhatósággal, a település jegyzőjével, környezettanulmányt kérünk be, házkutatást végzünk.

Az új Btk. Rendelkezései X.

Különös tekintettel a gyermekeket érintőekre

Kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények

- A kábítószer kereskedők büntetése továbbra is súlyos, akár **életfogytig tartó**.
- Új szabály, hogy büntethető az, aki a **fiatalokat kábítószer fogyasztására rábírn**i törekszik. Ez a kóros szenvedélykeltés.
- Új bűncselekmény a **pszichoaktív anyaggal visszaélés**. (válasz a dizájnerdrogokkal kapcsolatos visszaélésekre)

Az új Btk. egyéb releváns rendelkezései I.

- Szigorodtak a korrupció és gazdasági bűncselekmények elleni szabályok
- Fogasztók fokozottabb védelme
- Szélesedik a jogos védelem:
  1. Kizárja annak büntethetőségét, aki a saját vagy mások személye, javai vagy a közérdek védelme érdekében cselekszik, még akkor is, ha a cselekménye a szükséges mértéket ijedtség miatt meghaladja.
  2. Erőteljesebb önvédelemre ad törvényi felhatalmazást, ha éjjel, fegyveresen, felfegyverkezve, csoportosan (3) támadnak valakire, vagy hatolnak be a lakásba, vagy az ehhez tartozó bekerített helyiségbe.
  3. Bírói joggyakorlat finomítja és alakítja.
  4. A megelőző jogos védelelemnél a védekező is kockázatot vállal!

Az új Btk. egyéb releváns rendelkezései II.

- Életszerűbbé váltak a vagyon elleni bűncselekményekre vonatkozó jogszabályok
- Védelem a modernkori „rabszolgaság” ellen
- Gyűlölet- bűncselekmények, emberiség elleni bűncselekmények esetén szigorodó szankciók
- Tovább szigorodott a közlekedési bűncselekmények szankcionálása.
- Változnak az elévülés szabályai

Új típusú büntetések és intézkedések I.:

1. **Jóvátételi munka** (vétség vagy 3 évi szabadságvesztésénél nem súlyosabban büntetendő bűntett esetén)
2. Az eddigi közérdekű munka nem büntetésnek, hanem intézkedésnek minősül.
3. Szabadságvesztés legrövidebb tartama 3 hónap, leghosszabb 20/25 év.

Új típusú büntetések, intézkedések II.:

1. **Elzárás**: a szabadságvesztéstől enyhébb.
  1. Általános esetben 5 naptól 3 hónapig tart.
Fiatalkorúak esetén: **3 naptól 1 hónapig tarthat.**
  2. Feltételes szabadságra bocsátásnál az elkövető előélete is szempont.

Előre megfogalmazott kérdések I.

1. Körözés alatt álló kiskorúak esetén mi az eljárási folyamat:
  - A gyermek megtalálása esetén részletesen meghallgatjuk eltűnése körülményeiről.
  - Nyilatkoztatjuk arról, hogy sérelmére vagy általa történt-e bűncselekmény elkövetése. A mennyiben igen büntetőeljárás megindítása
  - Nyilatkoztatjuk kábítószer fogyasztásról, amennyiben fogyasztott, azonnali vizeletvizsgálat.
  - Törvényes képviselővel, gondnokkal, szülővel azonnali kapcsolatfelvétel.

Előre megfogalmazott kérdések II.

2. Mi a gyakorlat a tanítási idő alatt az utcán csellengő gyermekek ellenőrzésére:

- Gyermekek igazoltatása, kérdőre vonása.
- Szülő és az iskola értesítése
- Indokolt esetben jelzések megtétele a szükséges hatóságoknak

Előre megfogalmazott kérdések III.

- Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó: Kékesi Mónika r. hdgy
- Iskolarendőrök elhatárolása

Előre megfogalmazott kérdések IV.

- Családon belüli bántalmazás, ideiglenes hatályú elhelyezéssel kapcsolatos tapasztalatok:
  1. Az együttműködés többnyire jó a rendőrséggel.
  2. Segítőkészek a Szolgálatok.
  3. A jelzőrendszeren lehetne alakítani.
  4. A családon belüli erőszak nagyon neuralgikus: visszavonják a bejelentést, félnek az áldozatok, hatalmas látencia övezi.
  5. Ideiglenes hatályú elhelyezés: fejlesztésre szorul, sokszor nehézkes az együttműködés. (munkaidő)

Köszönjük megtisztelő figyelmüket!

Elérhetőség: 2100 Gödöllő Petőfi Sándor utca 6-10.
Telefonszám: 06-28-524-600

